

Sluttrapport

Forsøk med arbeidslivsfaget - sluttrapport

Arbeidslivsfaget er et godt alternativ for elever som ønsker praktisk opplæring fremfor fremmedspråk. Både elever og lærere trives veldig godt med arbeidslivsfaget. Dette viser sluttrapporten i den treårige evalueringen av forsøket som er gjennomført av NOVA.

RAPPORT | SIST ENDRET: 28.11.2013

Tittel:

Forsøk med arbeidslivsfag på ungdomstrinnet. Sluttrapport fra en følgeevaluering.

Rapporten:

Last ned rapporten hos OsloMet (PDF)

Forfatter:

Anders Bakken, Marianne Dæhlen, Ingrid Smette

ISBN:

978-82-7894-479-0 (Nettutgave)

ISBN:

978-82-7894-478-3 (Papirutgave)

Utgiver:

NOVA

År:

2013

Rapportserie: Arbeidslivsfag

Dette er sluttrapporten i NOVAs følgeprosjekt. Se også:

- [Delrapport 1: Valgmuligheter i ungdomsskolen](#)
- [Delrapport 2: Ett år med arbeidslivsfaget](#)

Arbeidslivsfaget ble startet som et forsøk i 2009 på 16 skoler og ble utvidet til 118 skoler i 2010. Faget skal være et alternativ til fremmedspråk og språklig fordypning på 8. trinn.

Arbeidslivsfaget har blitt et praktisk fag

En av hovedintensjonene med arbeidslivsfaget var å tilby elevene et praktisk fag. Evalueringen viser at man har lykket med denne intensjonen. Lærerne er nærmest unisont enige om at faget i hovedsak har vært praktisk, og ni av ti elever rapporterer at de har jobbet praktisk i mesteparten eller over halvparten av undervisningstimene. Et klart flertall (83 prosent) av elevene mener at de etter tre år med arbeidslivsfaget, har blitt flinkere til å jobbe med praktiske ting.

Elevenes trives svært godt på arbeidslivsfaget

Et hovedfunn i evalueringen er at flertallet av elevene er svært godt fornøyd med faget. På 10. trinn sier i overkant av åtte av ti elever at de trives med faget. Like mange mener at de lærer mye nyttig og at lærerne er flinke til å undervise. Syv av ti elever mener at arbeidslivsfag er det beste faget de har på skolen. Evalueringen viser at det særlig er den praktiske orienteringen i faget som appellerer til elevene. For mange fungerer arbeidslivsfaget som et pusterom fra det elevene oppfatter som en teoritung skolehverdag.

Arbeidslivsfaget utvikler gode relasjoner mellom lærer og elev

Lærerne på arbeidslivsfaget synes at faget fungerer svært godt og at de trives med å undervise i faget. I likhet med elevene mener lærerne at faget gir et pusterom fra en ellers teoritung skolehverdag og at faget gir elever mestringsopplevelser. I tillegg framhever mange lærere at arbeidslivsfaget gir en god ramme for å utvikle gode relasjoner til elever.

Hva kjennetegner elevene på arbeidslivsfaget?

Evalueringen viser at omtrent en av fem elever på forsøksskolene har deltatt i arbeidslivsfaget. I følge skolelederne har arbeidslivsfaget i størst grad rekruttert elever som under andre omstendigheter ville ha valgt fordypningsfagene. Det er flest gutter (68 prosent) som velger arbeidslivsfag. Analysene viser at elevene på arbeidslivsfag har foreldre med lavere inntekt og utdanning enn elever på andre fag. I tillegg skiller elevene på arbeidslivsfag seg ut ved at de har betydelig svakere læringsresultater, blant annet målt ved resultater på nasjonale prøver.

Bidrar arbeidslivsfaget til økt motivasjon?

En av intensjonene med å innføre forsøket med arbeidslivsfaget har vært å styrke elevenes faglige motivasjon. For å måle dette har NOVA spurt elevene om de opplever at arbeidslivsfaget fører til økt læringslyst i andre fag. Resultatet viser at 37 prosent av elevene er enige i at arbeidslivsfaget har en slik virkning, mens 46 prosent er uenige. Hele 18 prosent av elevene svarer at de ikke vet. Svarene tyder på at elevene synes det er vanskelig å vurdere hva slags betydning arbeidslivsfaget har hatt for deres skolemotivasjon.

Lærerne er imidlertid betydelig mer overbevist om at arbeidslivsfaget bidrar til å øke elevenes skolemotivasjon. Seks av ti mener at flertallet av elevene har blitt mer motivert i andre fag etter å ha tatt arbeidslivsfag, og ytterligere tre av ti mener at nesten halvparten har blitt mer skolemotivert. Det er også mange lærere som mener at flertallet av elevene har økt sine grunnleggende ferdigheter og gjort dem bedre i stand til å velge videregående opplæring.

Kommet kort med det lokale læreplanarbeidet

Majoriteten av lærerne kjenner godt til veilederen til læreplanen i arbeidslivsfaget og flertallet syntes at den er nyttig i planlegging av faget på egen skole. Samtidig fremgår det at mange skoler har kommet relativt kort med å konkretisere innholdet i faget gjennom lokalt læreplanarbeid. Etter tre år med arbeidslivsfag svarer 42 prosent av lærerne at de «så vidt har begynt» det lokale læreplanarbeidet for arbeidslivsfaget.